Status på energipriserne Uge 15-18, 2024

Prisudsving i energimarkederne i perioden

Elprisen har været relativt svingende sammenlignet med de stabile priser, der ellers har kendetegnet 2024. Naturgasprisen steg let i starten af perioden, for så at falde henimod slutningen. Aftagende spændinger i Mellemøsten har ført til faldende oliepriser for første gang i 2024. Desuden har gunstige forsyningsforhold bidraget til, at prisen på kul også faldt mod slutningen af perioden. Dertil er de massive prisfald, der prægede kvoteprisen i starten af året, vendt til stigende priser på CO2-kvoter.

1. Periode med stabile elpriser afløst af prisfluktuationer

Gennemsnittet for elprisen for april lå på 446 kr., hvilket er 2% pct. lavere end gennemsnittet for marts, der lå på 456 kr. pr. MWh. Årsgennemsnittet for både DK1 og DK2 ligger i øjeblikket på 469 kr. pr. MWh. I 2023 var årsgennemsnittet 634 kr. pr. MWh.

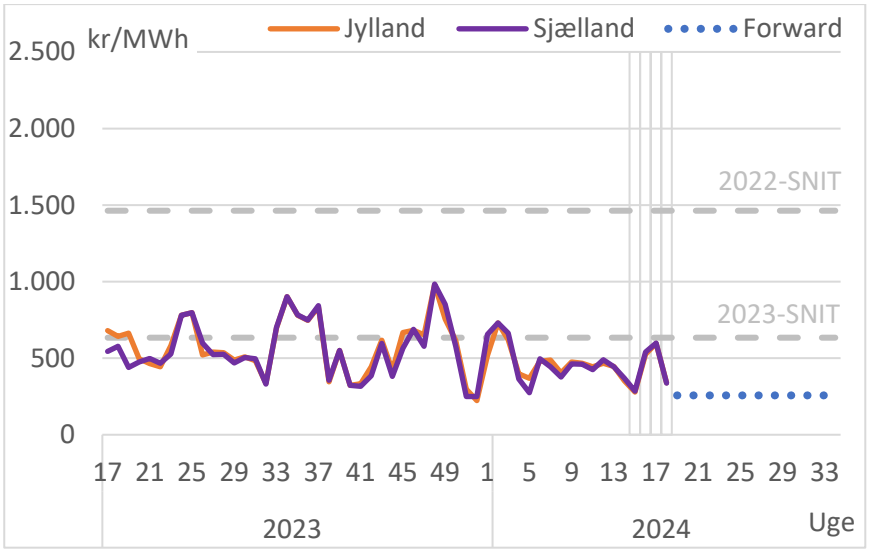

Figur 1: Engros-elspotpriser[i]

Elprisen har været relativt svingende i forhold til de stabile priser, der ellers har præget 2024. Prisen på el har været lav med undtagelse af uge 16 og 17, hvor en kombination af koldt og stille vejr samt et hop i gasprisen har bidraget til de højere elpriser i disse uger.

Forhold, der påvirker elprisen:

Vind og Sol

I de seneste uger har elproduktionen fra vind overordnet ligget en smule over middel for årstiden. I uge 15 blev der især produceret meget el fra vind som oversteg normalen for denne årstid. I takt med at sommeren nærmer sig, er solindstrålingen steget. Dertil er den gået fra at ligge i bunden af normalen til at ligge i den høje ende af normalen for årstiden.

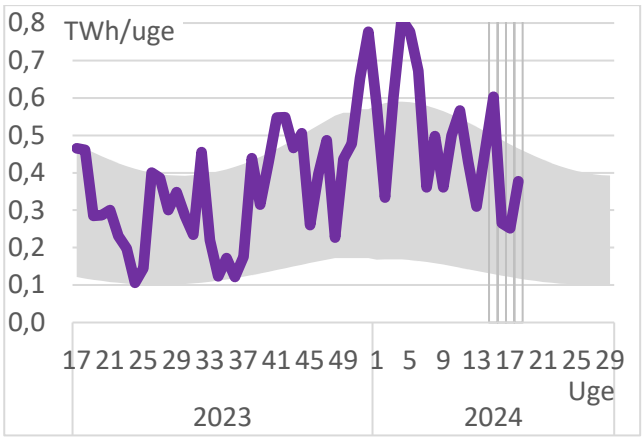

Figur 2: On- og offshore vind produktion[ii]

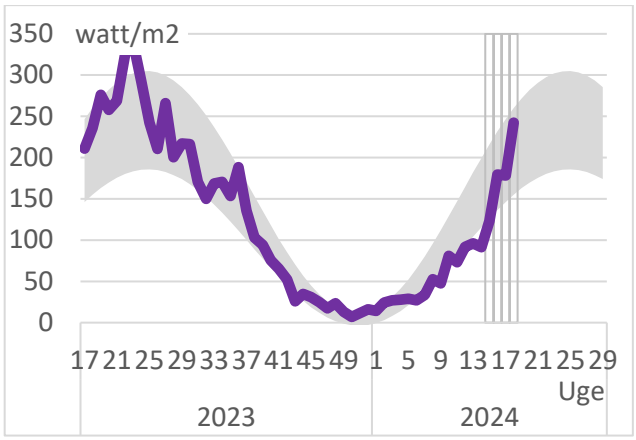

Figur 3: Solindstråling[iii]

Nedbør i Norden og temperaturen

Nedbørsmængden i Norden svinger fra uge til uge, men med en tendens til at være i den lave ende af sæsonnormen. Efter et et koldt efterår i 2023, har middeltemperaturen i Danmark været mere svingende, men i store træk inden for normalen. Middeltemperaturen lå i uge 18 i den høje ende for årstiden.

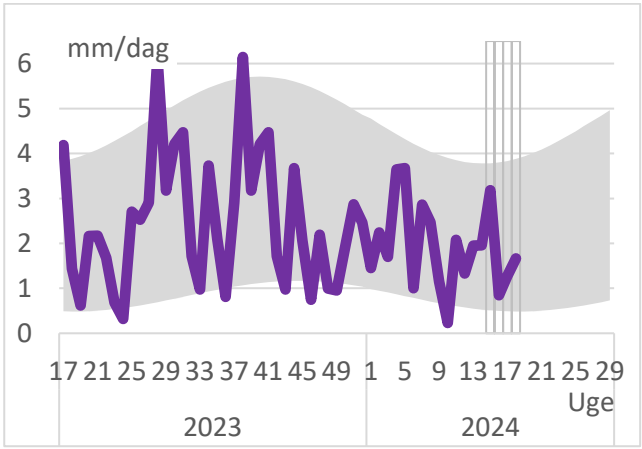

Figur 3: Nedbør i Norden[iv]

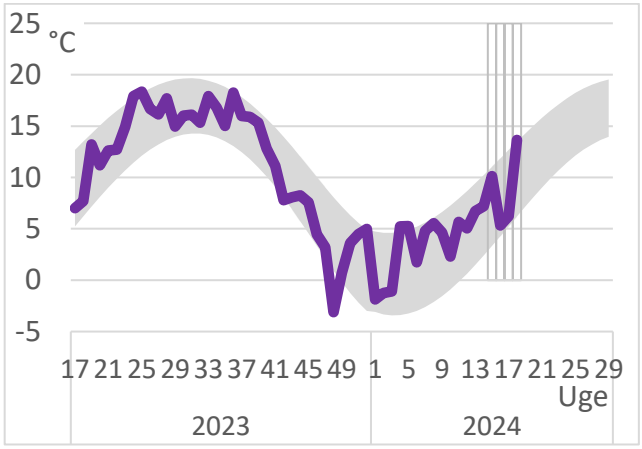

Figur 4: Middeltemperatur[v]

Elforbrug

På trods af et gradvist fald i elforbruget i løbet af perioden ligger det stadig i den høje ende af sæsonnormalen. Mængden af elkapacitet taget ud af markedet er steget kraftigt siden sidste rapportering, hvilket er normalt for årstiden, dog er det samlet set lidt under normalen.

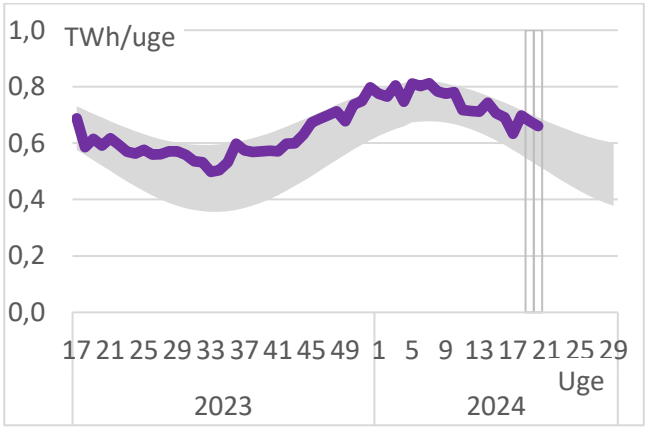

Figur 5: Elforbrug[vi]

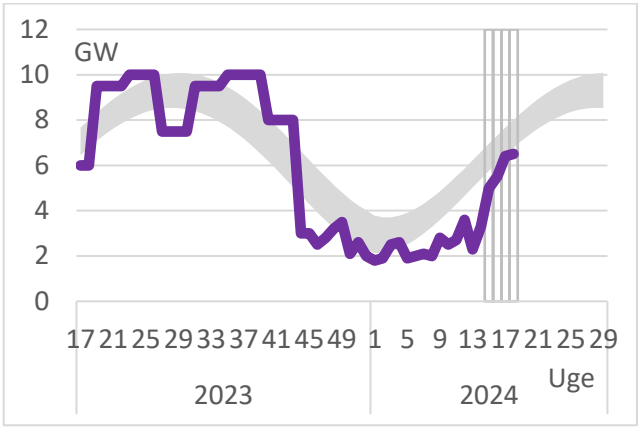

Figur 6: Elkapacitet ude af markedet i DK/NO/SE/DE[vii]

Vandreservoirer i Norden

Ved slutningen af foråret er reservoirfyldningen i Norden meget lavt, men dog fortsat indenfor normalen. Det er det forholdsvist tørre klima i Norden i andet halvår af 2023 og delvist i 2024 som viser sig. Til sammenligning er gaslagrene 55%-63% fyldte i øjeblikket. Fyldningsgraden i vandreservoirerne øger følsomheden og dermed potentielt priserne i elsystemet.

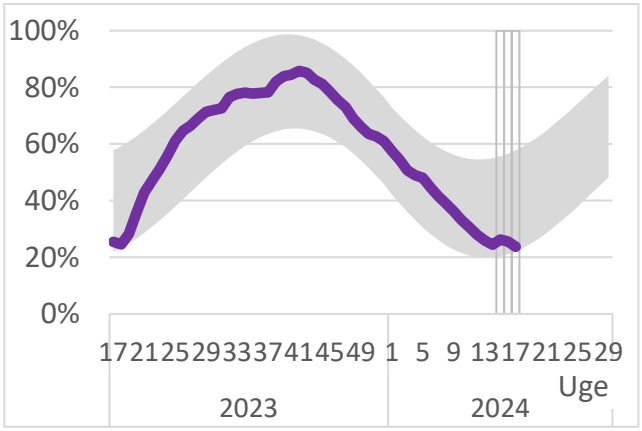

Figur 7: Fyldning i nordiske reservoir[viii]

2. Let stigning i gasprisen efter periode med flad prisudvikling

Vedligeholdelsesarbejde på de norske gasfelter medvirkede til en let prisstigning i begyndelsen af perioden. De sunde fyldningsgrader på de europæiske gaslagre og udsigten til varmere vejr var dog med til at ændre udviklingen, hvilket førte til en lille nedgang i slutningen af perioden. Overordnet set er gasprisen dog fortsat stabil.

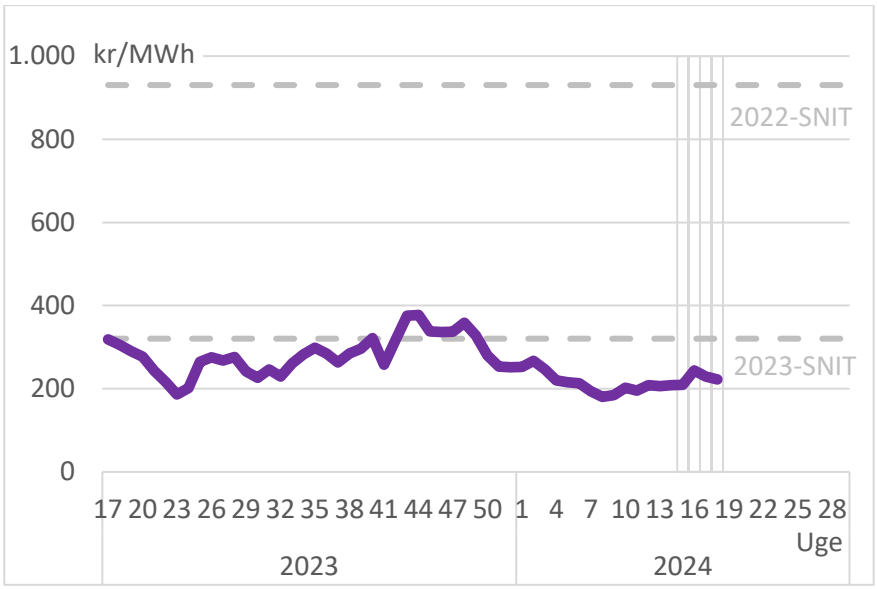

Figur 8 Engros-naturgasspotprisen ETF Day-ahead[ix]

Månedsgennemsnittet for april lå på 223 kr. pr. MWh, hvilket er en stigning på 10 pct. sammenlignet med marts, hvor månedsgennemsnittet var 203 kr. pr. MWh. Årsgennemsnittet ligger nu foreløbigt på 216 kr. pr. MWh, hvilket er 33 pct. under årsgennemsnittet for 2023, der var 320 kr. pr. MWh. Sammenlignet med 2022, hvor gennemsnitsprisen var 930 kr. pr. MWh, er det foreløbige årsgennemsnit for 2024 77 pct. lavere.

Gasforbrug og gaslagre

I den seneste periode har gasforbruget både ligget under og over normalen for årstiden. Det relative kolde vejr i uge 17 bidrog blandt andet til stigningen i løbet af perioden. Fyldningsgraden fortsætter med at ligge helt i toppen af normalen for sæsonen. Fyldningsgraden i de danske gaslagre var den 1. maj 55 pct., imens de samme dag lå på 63 pct. for EU generelt, hvilket er en indikation for god forsyningssikkerhed.

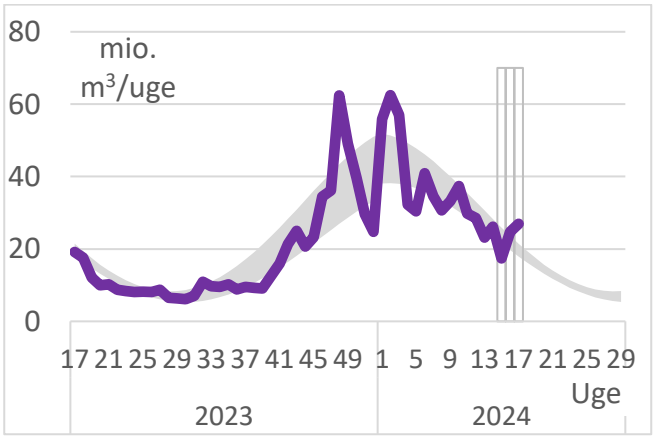

Figur 9: Gasforbrug[x]

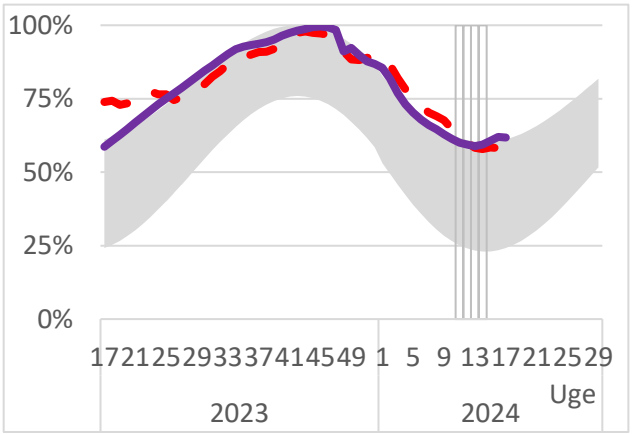

Figur 10: DK og EU gaslagre[xi]

3. Kulprisen forbliver overordnet stabil

Gennemsnittet for april lå på 120 kr. pr. MWh. Det er en stigning på 7 pct. sammenlignet med marts, hvor gennemsnittet var 113 kr. pr. MWh. Det foreløbige årsgennemsnit ligger nu på 110 kr.

pr. MWh, hvilket er 14 pct. lavere end gennemsnittet for 2023, der lå på 128 kr. pr. MWh. Årsgennemsnittet for 2022 var 304 kr. pr. MWh.

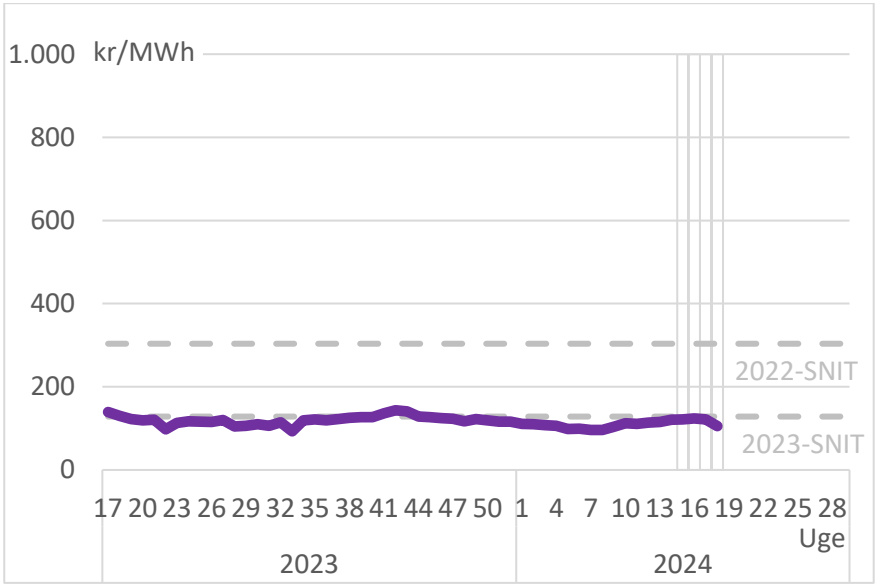

Figur 11: Kulprisen[xii]

Gunstige forsyningsforhold samt lav efterspørgsel på kul i Europa har skabt et nedadgående pres på kulprisen. Dog holder efterspørgslen på kul fra Kina hånden under prisudviklingen, hvilket resulterer i overordnet stabile priser.

4. Olieprisen falder for første gang i 2024

Månedsgennemsnit for april lå på 369 kr. pr. MWh, hvilket er 7 pct. højere end gennemsnittet for marts, der var 346 kr. pr. MWh. Årsgennemsnittet for 2024 ligger nu på 345 kr. pr. MWh, hvilket er 3 pct. højere end gennemsnittet for 2023.

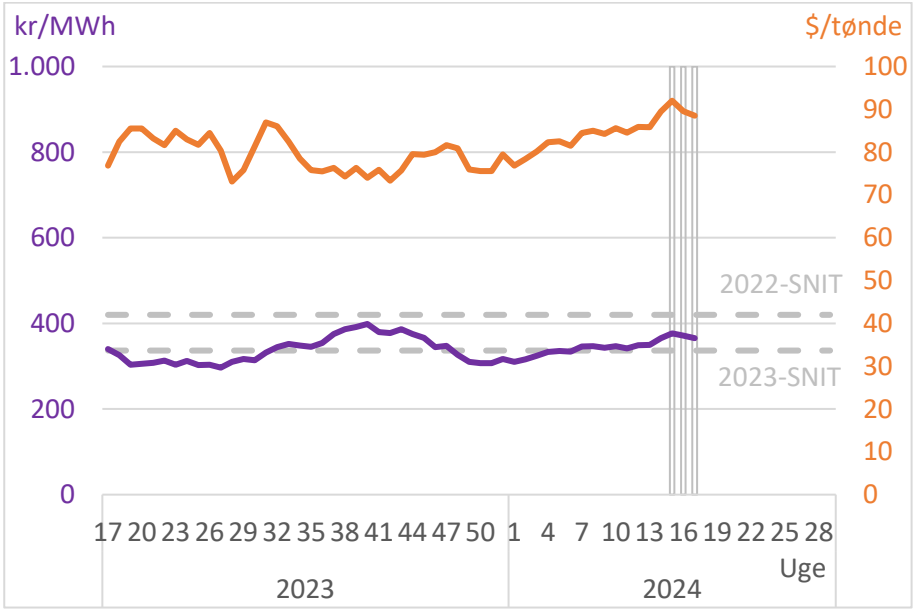

Figur 12: Råolie: Brent spotpris[xiii]

Olieprisen er i høj grad påvirket af udviklingen i Mellemøsten. Det er især spændingerne mellem Iran og Israel samt frygten for, at en bredere krig i regionen bryder ud, der har bidraget til de stigende oliepriser i 2024. Spændingerne ser ud til at have kulmineret med et Iransk missilangreb på Israel. En behersket reaktion på situationen fra begge parter har givet markedet tro på, at sandsynligheden for at der opstår en ny krig i regionen er mindsket. Dette afspejles blandt andet i faldende oliepriser for første gang i 2024.

5. Massivt fald i kvoteprisen i starten af året er vendt

Månedsgennemsnittet for april lå på 498 kr. pr. ton, hvilket er 9 pct. højere end gennemsnittet for marts. Det foreløbige årsgennemsnit ligger på 484 kr. pr. ton, hvilket er 26 pct. under end gennemsnittet for 2023, der lå på 652 kr. pr. ton.

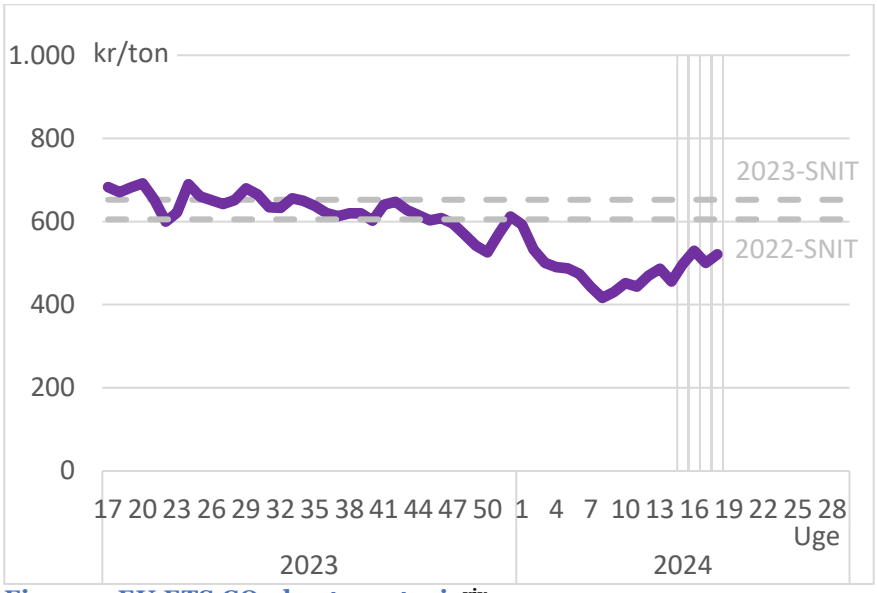

Figur 13 EU ETS CO2 kvotespotpris[xiv]

6. TEMA: Hedging i elmarkedet – hvordan virker det?

Mange virksomheder oplevede i 2022, at elmarkedet kan være meget volatilt. Forbrugerne så meget høje priser, og der var virksomheder, der gik konkurs pga. af priserne. Samtidigt havde elproducenterne stor indtjening.

Det såkaldte ”day-ahead” elmarked er en stor, daglig, europæisk auktion, hvor købere og sælgere mødes, og hvor priserne sørger for, at udbud møder efterspørgsel den næste dag og markedet dermed clearer. Der er meget vide prisrammer, faktisk fra -500 EUR/MWh til 4.000 EUR/MWh, svarende til -3,7kr/kWh til 29,8 kr/kWh eksklusiv moms, afgifter, fortjeneste, distributionstariffer mm.

Metoden markedet virker på, er en almen anerkendt metode, som er velanset, set fra samfundets vinkel, og det hele er reguleret af EU og regulatorer i EU. Producenterne er lige så bekymrede for metoden, som forbrugerne, bl.a. fordi mange sol- og vinproducenter byder en pris tæt på 0 ind i markedet. Det er således en balanceret metode.

Så hvad gør man, som virksomhed, der bruger el, men som ikke har energi som kerneområde, og hvis man er bekymret for priserne?

Mange selskaber bruger prissikring eller ”hedging”. Prissikring er, at man beder sin elleverandør om en fast pris i en periode, det kaldes også terminspriser eller forward/futures. Elleverandøren kan købe terminsprodukterne på EEX eller Nasdaq-børserne.

Hedging er et lidt større begreb end prissikring: Et godt eksempel er et luftfartsselskab. Et luftfartsselskab sælger varen, en rejse, et stykke tid før afgang, måske helt op til 1 år før afgang. Udfordringen for luftfartsselskabet er, at dagsprisen på jet-fuel ikke kendes før afgangsdagen. Derfor kan selskabet prissikre sig, ved at købe terminspriser på jet-fuel, eller et nært beslægtet brændstof i takt med at kunderne fylder flyet op. På denne måde mindsker selskabet chancen for ubehagelige overraskelser i form af priser på jet-fuel, som kunne tage fortjenesten væk, og selskabet kan koncentrere sig om kerneydelsen: at transportere folk og give god service.

Enhver virksomhed må vurdere, hvor store udsving i elpriserne der kan forventes, og hvor store udsving denne virksomhed kan klare. Man er også nødt til at skele til, hvad konkurrenterne gør. Der er flere forhold at vurdere:

- Hvad er mit kerneområde, som jeg forstår og kontrollerer?
- Hvilke områder ligger uden for min kontrol og interesse?
- Hvad er min risikovillighed?
- Hvor meget tror jeg elpriserne kan svinge, og hvad er smertetærsklen?
- Hvor stor en tidsforskel er der mellem fastlæggelse af indkøbspriser og salgspriser? (tid=risiko)
- Hvor følsomt er mit salg i min virksomhed for el (eller andre)priser?
- Hvad forventer jeg der sker på elmarkedet?
- Hvad kan jeg i det hele taget få af vilkår fra elleverandør?
- Er terminspriserne rimelige?
- Har jeg alternativer eller kan jeg spare på el?
- Hvad gør mine konkurrenter?

- Hvor stor en andel af mit forventede salg vil jeg prissikre?

Der er ikke noget alment eller entydigt gældende svar på ovenstående spørgsmål. Ens virksomheder kan komme på forskellige løsninger. Hedging er i virkeligheden, at virksomheden går ovenstående bullet-liste igennem og dermed afvejer risiko versus indtægt på en rationel måde.

Hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål er du velkommen til at kontakte DI Energi.

Kildehenvisninger

[i] Elspot: Data er hentet fra Energinet, der baserer sig på data fra Nord Pool, EEX, Nasdaq OMX og DI-beregninger
[ii] Vindproduktion: Energi Data Service
[iii] Solindstråling: Data er fra dmi.dk: "Global Stråling" som gennemsnit fra 6 stationer i Danmark.
[iv] Nedbør i Norden:Data er fra Climate Data Store og dækker simpelt gennemsnit af nedbør i Finland, Norge og Sverige. Det er primært Norge og Sverige, der har vandkraft og hvor nedbør har betydning for fremtidig fyldning. Nordens reservoirs fungerer som et lager, som producerer kraft, når det bedst kan betale sig for ejerne. Det grå område viser fyldningens variation set over 10 år.
[v] Middeltemp: Data er fra dmi.dk og er gennemsnit af Danmark. Det grå område viser variationen set over seneste 10 år.
[vi] Elforbrug: Energi Data Service
[vii] Elkap ude af marked: Urgent Market Messages fra umm.nordpoolgroup.com. Grafen dækker samlet produktion- i Danmark (DK1+2), Nordtyskland(Tennet og 50Hertz), Norge (alle BZ) og Sverige (alle BZ), som er meldt ude af drift i perioden.
[viii] Fyldning i nordiske reserv:Data er fra Nordpoolgroup.com. Vandet bruges til kraftproduktion i Norge og Sverige og fungerer derfor som en form for lager for elsystemet
[ix] Naturgaspris: PowerNext og DI-beregninger
[x] Gasforbrug: Energi Data Service
[xi] Fyldning af gaslagre: Data er fra https://agsi.gie.eu/ Rød kurve er Danmark, blå kurve er EU
[xii] Kulpris: Investing.com, Nationalbanken og DI-beregninger.
Kulpriserne er opgjort i CIF-priser, dvs. pris inkluderer fragt og forsikring. Indekset er for termisk kul (bituminuos/steam coal) med kvalitetsspecifikationen "calorific value 6000 kcal/kg" og "maksimalt 1 pct. svovl", dvs. brunkul er ikke inkluderet. Priserne er opgjort som gns. pr. måned sammenholdt med den gns. dollarkurs.
[xiii] Brent oliepris: U.S. Energy Information Association (EIA) og Danmarks Nationalbank
[xiv] Kvotepris: Trading Economics. *EU Carbon Permits*. URL**:** EU Carbon Permits - Price - Chart - Historical Data - News (tradingeconomics.com)